

**STRATEGIA IDENTYFIKACJI, POMIARU, MONITOROWANIA I KONTROLI RYZYKA
W DOM MAKLEPSKI INC SPÓŁKA AKCYJNA**

ROZDZIAŁ 1. Postanowienia ogólne

§ 1.

1. Niniejsza Strategia identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka (dalej „Strategia”) ma na celu sformalizowanie ogólnych założeń dotyczących mechanizmów zarządzania ryzykiem w Dom Maklerski INC Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu (dalej „Dom Maklerski” lub „DM INC”).
2. W DM INC funkcjonuje System zarządzania ryzykiem związanym z działalnością prowadzoną przez DM INC oraz systemami i procesami stosowanymi w prowadzonej działalności, zwany dalej „Systemem”.
3. Celem systemu jest:
  - identyfikacja ryzyk,
  - szacowanie ryzyk,
  - monitorowanie ryzyk,
  - kontrola ryzyk,

występujących w działalności DM INC.

Działania wymienione w pkt 2 i 3 prowadzone w ramach Strategii służą zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez Dom Maklerski działalności.

ROZDZIAŁ 2. Rola organów Domu Maklerskiego w procesie zarządzania ryzykiem

§ 3.

1. W procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą następujące organy i jednostki Domu Maklerskiego:
  - Risk Manager,
  - Inspektor Nadzoru,
  - Rada Nadzorcza,
  - Zarząd,
  - Pozostali pracownicy,

- wybrane osoby świadczące na rzecz Domu Maklerskiego usługi outsourcingowe.

2. Do zadań poszczególnych organów i jednostek należy:

Risk Manager- jest odpowiedzialny za wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem, doradzanie Zarządowi w zakresie zarządzania ryzykiem, przekazywanie Zarządowi, w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na rok, pisemnych sprawozdań z funkcjonowania Systemu zawierającego w szczególności wskazanie środków podejmowanych w ramach zarządzania ryzykiem. Do zadań Risk Managera należy także przekazywanie Radzie Nadzorczej regularnych, pisemnych sprawozdań z funkcjonowania Systemu oraz identyfikowanie, pomiar, monitorowanie oraz kontrolę ryzyka w Domu Maklerskim. Risk Manager odpowiada także za dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań zapobiegawczych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka, przeprowadzanie testów warunków skrajnych oraz dzienną kalkulację wymogów kapitałowych.

Inspektor Nadzoru – ma za zadanie uczestniczenie w procesie identyfikacji ryzyk występujących w Domu Maklerskim oraz dokonywanie oceny zgodności działań podejmowanych w ramach systemu zarządzania ryzykiem z wewnętrznymi regulacjami Domu Maklerskiego.

Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki domu maklerskiego w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią działania i planem finansowym Domu Maklerskiego oraz dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń strategii w odniesieniu do zarządzania ryzykiem.

Zarząd – odpowiada za opracowanie i wdrożenie procedury zarządzania ryzykiem, w tym opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem oraz za ich weryfikację.

Pozostali pracownicy Domu Maklerskiego oraz osoby świadczące na rzecz Domu Maklerskiego usługi outsourcingowe – mają obowiązek przestrzegania wewnętrznych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem oraz informowania na temat zdarzeń lub zidentyfikowanych zagrożeń generujących ryzyko.

Rozdział 4. Zakres strategii i regulacji wewnętrznych określanych na jej podstawie

§ 4.

1. W ramach realizacji Strategii DM INC określa w szczególności:

a) w zakresie ryzyka operacyjnego:

- procedury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady monitorowania straty z tytułu ryzyka operacyjnego oraz przyjęte przez DM INC określenie ryzyka operacyjnego dla potrzeb stosowania tych procedur oraz uwzględniające zdarzenia charakteryzujące się niską częstotliwością, lecz wysokimi stratami,
- plan utrzymania ciągłości działania zapewniający ciągłe i niezakłócone działanie DM INC oraz plany awaryjne służące zapewnieniu możliwości prowadzenia bieżącej działalności DM INC i ograniczeniu strat w przypadku wystąpienia niekorzystnych zdarzeń wewnętrznych i zewnętrznych mogących poważnie zakłócić tę działalność,

- politykę w zakresie wyboru, uzupełniania oraz monitorowania potrzeb kadrowych i planowania zaplecza kadrowego.
- b) w zakresie ryzyka kredytowego, w tym ryzyka koncentracji, procedury zarządzania ryzykiem kredytowym oraz zasady monitorowania ekspozycji pod względem ryzyka kredytowego, w tym sposób i zasady zarządzania ryzykiem niewykonania zobowiązania przez pojedynczy podmiot, podmioty powiązane kapitałowo lub organizacyjnie oraz przez grupy podmiotów, w przypadku których prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników,
- c) w zakresie ryzyka płynności procedury dotyczące zarządzania płynnością finansową uwzględniające w szczególności:
- rodzaje działalności, walut i podmiotów, bieżące pozyskiwanie środków płynnych oraz przyszłe potrzeby, alternatywne scenariusze i plan awaryjny w zakresie utrzymania płynności płatniczej oraz zawierające odpowiednie mechanizmy alokacji kosztów płynności, korzyści i ryzyka; zasady te powinny uwzględniać bieżące i przewidywane istotne przepływy pieniężne dotyczące aktywów, pasywów, pozycji pozabilansowych, w tym zobowiązań warunkowych, w tym wobec jednostek lub podmiotów utworzonych dla celów sekurytyzacji albo innych jednostek lub podmiotów specjalnego przeznaczenia, w stosunku do których dom maklerski pełni rolę jednostki sponsorującej lub dostarcza pomoc w celu utrzymania płynności finansowej, oraz wynikające z nich możliwe skutki ryzyka utraty reputacji,
  - rozróżnienie między majątkiem obciążonym a majątkiem wolnym od obciążeń, który jest dostępny przez cały czas, także w sytuacjach nadzwyczajnych; Dom Maklerski bierze przy tym również pod uwagę podmiot, który jest w posiadaniu tych aktywów, państwo, w którym prowadzone są rejestry lub rachunki, na których zapisane są te aktywa, a także monitoruje i analizuje możliwości upłynnienia aktywów, w tym uwzględnia prawne i faktyczne ograniczenia możliwego transferu płynności i majątku wolnego od obciążeń pomiędzy podmiotami mającymi siedzibę w państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jak i poza nim.
- d) w zakresie ryzyka biznesowego procedury związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolą w zakresie utraty reputacji, realizacją strategii rozwoju, nieosiągnięcia określonego wyniku finansowego, pogorszenia otoczenia ekonomicznego, zaostrzenia konkurencji, wystąpienia negatywnych skutków ekonomicznych z powodu niewłaściwej ewidencji rachunkowej oraz z niespełnieniem wymagań klientów.
- e) w zakresie ryzyka systemowego i makroekonomicznego procedury w zakresie pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka związanego z wystąpieniem zakłóceń w systemie finansowym oraz wynikającego ze zmian warunków makroekonomicznych, które mogą spowodować negatywne konsekwencje dla systemu finansowego, realnej gospodarki oraz działalności Domu Maklerskiego.
- f) w zakresie ryzyka rezydualnego – sposób i zasady zarządzania ryzykiem wynikającym z mniejszej niż założona przez DM INC skuteczności stosowanych w DM INC technik ograniczania ryzyka kredytowego.
- g) w zakresie ryzyka z tytułu transakcji sekurytyzacyjnych, w których DM INC jest inwestorem, jednostką inicjującą lub jednostką sponsorującą – sposób i zasady pomiaru i zarządzania

ryzykiem w przypadku sekurytyzacji aktywów, mające na celu w szczególności zapewnienie pełnego odzwierciedlenia istoty ekonomicznej transakcji.

- h) w zakresie ryzyka rynkowego – sposób i zasady pomiaru i zarządzania elementami ryzyka rynkowego, które DM INC uznaje za istotne.
  - i) w zakresie ryzyka stopy procentowej w portfelu niehandlowym – sposób i zasady zarządzania ryzykiem wynikającym z możliwych zmian stóp procentowych, w odniesieniu do pozycji zaliczanych do portfela niehandlowego, obejmujące w szczególności testy warunków skrajnych przy założeniu nagłej i nieoczekiwanej zmiany poziomu stóp procentowych o 200 punktów bazowych.
2. DM INC opracowuje i wdraża procedury zarządzania rodzajami ryzyka innymi niż wymienione w ust.1, które zostały zidentyfikowane jako istotne w prowadzonej działalności.

ROZDZIAŁ 3. Identyfikacja i pomiar ryzyk

§ 5.

1. DM INC stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i poziomu złożoności ryzyka.
2. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności DM INC.
3. Stosowane przez DM INC metody pomiaru ryzyka uwzględniają aktualnie prowadzoną oraz planowaną działalność DM INC.
4. Stosowane metody oraz systemu pomiaru ryzyka, w tym w szczególności ich założenia, są poddawane okresowej ocenie obejmującej przeprowadzenie testów i weryfikację historyczną.

ROZDZIAŁ 4. Testy warunków skrajnych

§ 6.

1. W ramach pomiaru ryzyka DM INC przeprowadza testy warunków skrajnych.
2. DM INC w przeprowadzanych testach warunków skrajnych przyjmuje założenia odpowiadające profilowi, skali i poziomowi złożoności ryzyka, dające podstawy rzetelnej oceny ryzyka.

ROZDZIAŁ 4. Apetyt na ryzyko

§ 7.

1. Apetyt na ryzyko oznacza maksymalną wielkość zagregowanego ryzyka, jakie Dom Maklerski jest gotowy podejmować. Apetyt na ryzyko stanowi punkt wyjścia w systemie zarządzania ryzykiem.

2. Apetyt na ryzyko jest spójny ze strategią biznesową przyjętą przez Dom Maklerski oraz możliwościami realizacji zapotrzebowania na fundusze własne.
3. Risk Manager we współpracy z Inspektorem Nadzoru po przeprowadzeniu analizy proponują Radzie Nadzorczej ogólny akceptowalny poziom ryzyka, liczony jako sumę limitów wewnętrznych dotyczących poszczególnych obszarów działalności Domu Maklerskiego.
4. Dom Maklerski definiuje swój apetyt na ryzyko, jako ogólny poziom ryzyka nie wyższy niż najmniejsza z następujących nadwyżek na dzień ustalania apetytu na ryzyko:
  - a) funduszy własnych nad kapitał wewnętrzny,
  - b) sumę kapitału zakładowego w wielkości w jakiej został wpłacony, kapitału zapasowego, niepodzielonego zysku z lat ubiegłych oraz kapitałów rezerwowych z wyłączeniem kapitału z aktualizacji wyceny, pomniejszonej o niepokrytą stratę z lat ubiegłych oraz o stratę netto bieżącego okresu nad minimalny kapitał założycielski,
  - c) kapitału nad łączny współczynnik kapitałowy.
5. Rada Nadzorcza akceptuje ogólny poziom ryzyka Domu Maklerskiego w postaci uchwały.

ROZDZIAŁ 5. Limit koncentracji zaangażowania

§ 8.

Dom Maklerski przyjmuje w ramach I filaru limit koncentracji zaangażowania w wysokości 100% wartości uznanego kapitału.

ROZDZIAŁ 6. Zasady monitorowania ryzyka

§ 9.

1. Monitorowanie ryzyka stanowi część bieżącego procesu zarządzania ryzykiem i sprawozdawania o ryzyku w działalności DM INC.
2. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zgodnością polityki DM INC w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią działania i planem finansowym DM INC.
3. DM INC bada i ocenia, w ramach audytu wewnętrznego, odpowiedniość i skuteczność wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem, jak również poziom jego wykorzystania.

ROZDZIAŁ 7. Szacowanie kapitału wewnętrznego

§ 10.

1. DM INC szacuje kapitał wewnętrzny w celu ustalenia całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności DM INC oraz dokonania jego jakościowej oceny.

2. Proces szacowania kapitału wewnętrznego opiera się na wynikach oceny ryzyka. Ocena adekwatności kapitałowej uwzględnia czynniki ilościowe (wyniki szacowania kapitału za pomocą modeli) i jakościowe, w szczególności w zakresie danych wejściowych i wyników szacowania kapitału z zastosowaniem modeli.
3. Proces szacowania kapitału wewnętrznego przez DM INC obejmuje w szczególności:
  - a) pisemne ustalenie kryteriów uznawania poszczególnych rodzajów ryzyka za istotne,
  - b) pisemne ustalenie polityki oraz procedur identyfikowania, pomiaru i sprawozdawania o ryzyku występującym w działalności DM INC,
  - c) ustalenie wysokości kapitału w zależności od poziomu ryzyka w DM INC opisujące przekształcenie miar ryzyka w ujęciu ilościowym w wymogi kapitałowe,
  - d) ustalenie celów kapitałowych w zakresie adekwatności kapitałowej (docelowy poziom kapitału),
  - e) kontrolę jakości i poprawności działalności DM INC w obszarze szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego zgodnie z zasadami, limitami i procedurami dotyczącymi tego kapitału.
4. Zarząd DM INC zapewnia przygotowanie i wdrożenie procesów:
  - a) szacowania kapitału wewnętrznego,
  - b) zarządzania kapitałowego,
  - c) planowania kapitałowego.
5. Procedury wewnętrzne DM INC dotyczące procesów szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałowego oraz planowania kapitałowego są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą.
6. Procesy szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałowego oraz planowania kapitałowego są odpowiednio udokumentowane.
7. Zarząd DM INC jest odpowiedzialny za zapewnienie regularnych, dokonywanych nie rzadziej niż raz w roku, przeglądów procesu szacowania kapitału wewnętrznego pod względem dostosowania do charakteru, skali i poziomu złożoności działalności DM INC.
8. Niezależnie od przeglądów, o których mowa w ust. 7, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest na bieżąco dostosowywany do zmian w działalności prowadzonej przez DM INC, w tym w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa DM INC.
9. Proces szacowania kapitału wewnętrznego i przegląd tego procesu podlega niezależnej ocenie w ramach audytu wewnętrznego DM INC.
10. Proces szacowania kapitału wewnętrznego wdrożony przez DM INC stanowi integralną część systemu zarządzania DM INC oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym w DM INC.
11. DM INC, wdrażając proces szacowania kapitału wewnętrznego, bierze pod uwagę strategię DM INC, politykę zarządzania kapitałem oraz plany kapitałowe.

12. Polityka zarządzania kapitałem określa w szczególności:

- a) długoterminowe cele kapitałowe DM INC,
- b) preferowaną strukturę kapitału,
- c) kapitałowe plany awaryjne.

13. DM INC nie przewiduje możliwości delegowania zarządzania kapitałem.

ROZDZIAŁ 8. Plan Finansowy

§ 11.

1. Zarząd DM INC sporządza Plan Finansowy Domu Maklerskiego.
2. Plan Finansowy zawiera co najmniej bilans oraz rachunek zysków i strat.
3. Zarząd DM INC sporządza Plan Finansowy do końca listopada bieżącego roku kalendarzowego obejmujący swoim zakresem kolejny rok kalendarzowy.
4. Plan Finansowy przyjmowany jest uchwałą Zarządu i podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą
5. Wszelkie zmiany w Planie Finansowym wymagają uchwały Zarządu oraz podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.
6. Zatwierdzony Plan Finansowy oraz zatwierdzone zmiany w Planie Finansowym przekazywane są do wiadomości Risk Manager oraz Inspektora Nadzoru.
7. Zarząd Domu Maklerskiego weryfikuje stopień realizacji Planu Finansowego oraz jego założenia w pierwszym miesiącu II, III i IV kwartału roku kalendarzowego. Wyniki weryfikacji przedstawiane są Radzie Nadzorczej.

ROZDZIAŁ 9. Postanowienia końcowe

§ 12.

1. Niniejsza Strategia i jej zmiany podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.
2. Niniejsza Strategia podlega corocznej weryfikacji, której dokonuje Risk Manager.
3. W przypadku nieprzyjęcia przez Radę Nadzorczą weryfikacji o której mowa w pkt 2. Rada Nadzorcza wydaje rekomendację zawierającą propozycję zmian w Strategii, którą Dom Maklerski obowiązany jest wprowadzić w ciągu 30 dni od jej wydania.